

Konstantin opfordrer til kristen enighed og indkalder til kirkemøde, 314

I 311 udbrød der en intern strid mellem de kristne i byen Karthago i Nordafrika. En fraktion under ledelse af Donatus kritiserede udnævnelsen af Cæcilian som biskop og regnede hans ordination for ugyldig. Endvidere hævdede disse donatister, at de kristne sakramenters gyldighed var afhængig af uddelerens person. I år 313 indkaldte kejser Konstantin den Store (til et kirkemøde i Rom for at få billagt striden. På kirkemødet fik Cæcilian medhold, men stridighederne fortsatte. Derfor indkaldte Konstantin til et nyt møde i 314. Dette møde var det første, hvori der deltog biskopper fra alle Vestens provinser. Konstantins brev, hvori han indkaldte Syrakus' biskop, er bevaret i Eusebius' kirkekirkehistorie. Eusebius (ca. 260-340) var forfatter og biskop i Cæsarea i Palæstina. Eusebius forfattede bl.a. et omfattende værk på græsk om kirkens historie (*Historia Ecclesiastica*) fra Jesu tid frem til sin egen samtid (til ca. 324).

Konstantin Augustus til Krestus, Syrakus'¹ biskop. Allerede ved en tidligere lejlighed, da nogle på en ond og fordærlig måde begyndte at blive uenige om dyrkelsen af den hellige og himmelske kraft og den katolske tro,² ville jeg bringe disse stridigheder til afslutning, og derfor befalede jeg, at der skulle sendes nogle biskopper fra Gallien, og at — svarende hertil — de skulle hentes fra Afrika, som tilhørte det modsatte parti, de, som hårdnakket og vedvarende bekæmpede hinanden, og at så i nærværelse af biskoppen af Rom det spørgsmål, som syntes at være blevet rejst, skulle bringes til en løsning ved disses komme, efter en i alle måder omhyggelig undersøgelse.³

Men eftersom, som det sker, nogle har glemt både deres egen frelse og den dyrkelse, som de skylder den helligste tro, er de selv ikke nu ophørt med at trække deres egne fjendtligheder i langdrag, idet de ikke vil bøje sig for den allerede fældede dom, og idet de erklærer, at det var nogle få, der kom frem med deres egne meninger og afgørelser, eller at de alt for hurtigt og brat havde skyndt sig med at fælde dommen, uden at alt det, som burde undersøges i forvejen, nøje var gennemprøvet. Som følge af alt dette er det sket, at de, der burde vise en endrægtig og broderlig enighed, er uenige med hinanden på en skrækkelig, ja snarere på en modbydelig måde og giver de mennesker, hvis sjæle er fremmede overfor denne helligste gudstjeneste, anledning til at spotte. Derfor har jeg måttet drage omsorg for, at dette, som efter at dommen var fældet, burde være ophørt efter frivillig overenskomst, nu omsider kunne bringes til en ende ved manges nærværelse. Da vi derfor har befalet adskillige biskopper⁴ fra forskellige og talløse egne at komme sammen i byen Arles⁵ til den 1. august, har vi besluttet at skrive til dig, at du lader dig skaffe en statsvogn⁶ af den fremragende Latronianus, Siciliens korrektor,⁷ og at du lader dig ledsage af to af den anden rang,⁸ hvem du selv mener at måtte vælge, og at du også tager tre tjenere med dig, som vil kunne opvarte jer på vejen, og så inden samme dag kommer til det

¹ Syrakus: by på Sicilien

² Den katolske tro: dvs. den tro, der generelt forkyndes i enheds- eller helhedskirken. *Katholikos* betyder almindelig, generel eller universel.

³ Det omtalte kirkemøde blev afholdt i Rom den 2. oktober 313 og gav Cæcilian medhold.

⁴ Der var 33

⁵ Arles: by i Sydfrankrig

⁶ Sådanne vogne kunne kun benyttes med myndighedernes tilladelse

⁷ Dvs. statholder

⁸ Den anden rang: dvs. presbytere, der var en forsamling af mænd, som blev sat til at lede menigheden.

ovennævnte sted. Således vil ved din fasthed og i øvrigt gennem deres enige og endrægtige forstand også det, der indtil nu har vedvaret på en slet måde på grund af skændige stridigheder, når alt det er hørt, som vil blive sagt af dem, der nu er uenige med hinanden, og som vi ligeledes har befalet at være til stede, om også sent blive ført tilbage til den tilbørlige gudsdyrkelse og tro og broderlig Enhed. Den almægtige Gud vil bevare dig rask i mange år.⁹

Eusebius: *Historia Ecclesiastica* 10,5. Overs. K. Bang: *Eusebs kirkehistorie* (bind 2), Kbh. (1945), s. 478-480

10

⁹ Kirkemødet den 1. august 314 tilbageviste atter donatisternes klager.